

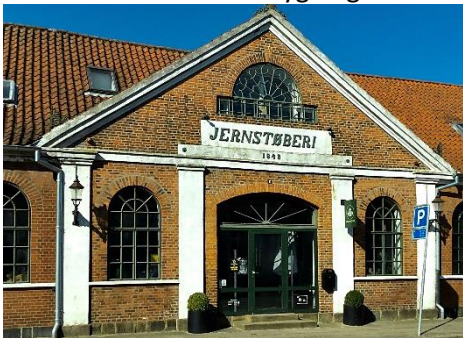

Ribe Jernstøberi (1848 - 2018)

Familien Obbekjer

Ribe Jernstøberi

I 1848 havde Ribes initiativrige apoteker, Frederik v. Stöcken, åbenbart ikke nok i at være byens apoteker. Han købte i hvert fald en stor grund ved Saltgade i nordenden af byen og etablerede et jernstøberi med en imponerende administrationsbygning.

Da han ikke var uddannet i faget kunne han ikke få borgerbrev som støber, hvorfor han måtte ansætte to tyske støbere til selve støbearbejdet. Udover almindeligt støbegods blev der produceret forskellige former for varmeovne til danske hjem. Den nye grænsedragning efter krigen i 1864 bragte fabrikken i en vanskelig situation. Fabrikken havde haft et stort salggrundlag syd for den nye grænse. Dette var nu forsvundet, og fabrikken havde kun 6 ansatte ved v. Stöckens død i 1868.

Arvingerne forsøgte at sælge virksomheden, men dette viste sig vanskeligt, da ingen tilsyneladende ønskede at overtage fabrikken.

Guldsmed og støberiejer

Redningen kom fra en uventet kant, idet *guldsmed Rasmus Marius Jacobsen Obbekjer* (1833-1907), der kom

fra vejleområdet, men havde forretning i Ribe, bød på Jernstøberiet og fik det for 16.000 rdl. i 1871.

Rasmus Obbekjer havde sans for virksomhedsdrift. I løbet af en årrække fik fabrikken en opblomstring fra 6 til 18 ansatte frem mod 1. Verdenskrig. Det var hovedsageligt afløbsrør, kakkellovne, komfurer, vinduer og gryder, der fremstilledes. Kakkellovne fik med Obbekjers overtagelse et mere designet udtryk med udsmykning.

Sønnen overtager

I 1907 kommer næste generation til, idet sønnen **Hans Peter Ingerslev Obbekjer** (1880-1956) overtager fabrikken. Hans O. var uddannet ingeniør. Han havde også uddannet sig til opgaven i Tyskland.

Nu kom der en fagmand i spidsen for virksomheden.

Han satte mere fart i udviklingen. Fabrikken udvides med flere produkter. Samtidig ansættes flere folk, så fabrikken efterhånden bliver den største arbejdsplads i Ribe med omkring 600 medarbejdere.

I 1918 omdannes fabrikken til et aktieselskab.

I 1920 udvidedes fabrikken på grunden mod vest.

Jernstøberiet fik nye højovne i 1925

Arkiv Hestehave

Produktionen udvides og omlægges

I 1930'erne bliver rørproduktionen så omfattende, at det kniber med tilstrækkelig elforsyning i Ribe. Elpriserne er også for høje, mener Hans Obbekjer.

Han flytter derfor rørproduktionen til Fredericia.

Fra 1935 – 2002 støbtes her afløbsrør under navnet Fredericia Rørindustri. Med centralvarens indtog blev produktionen i Ribe lagt om fra kakkellovne til støbejernsradiatorer.

Bor ved fabrikken

Familien boede bagest i administrationsbygningen i Saltgade. Det var ellers kutyme, at de velstillede borgere boede i de "finere" kvarterer såsom Kurveholmen, Kongensgadekvarteret og gaderne omkring banegården.

Bygningen i Saltgade, som stadig eksisterer, er i dag indrettet som en manufakturforretning. I kælderens underprivat mod vest var der indrettet et beskyttelsesrum, som efter sigende skal have huset modstandsfolk under besættelsen.

Efter at have ledet jernstøberiet i over 50 år fandt Hans Obbekjer tiden inde til at lade yngre kræfter komme til. I 1953 rekonstrueredes ledelsen, idet ingeniør Vagn Rahbek blev ansat som direktør med eneprokura, og

Hans Obbekjers adoptivdatter **Else Marie Obbekjer (1913-97)** indtrådte i bestyrelsen.

Hun var et af de ca. 14.000 såkaldte "wienerbørn", der i tiden umiddelbart efter 1. Verdenskrig kom på rekrea-

tionsophold i Danmark på grund af nød og kaos i Østrig. De fleste var her kun en kortere tid for at komme til hæfterne, men nogle blev, idet de f. eks. blev adopteret af deres plejeforældre.

Med Marie Obbekjer død i 1997 oplyste familien Obbekjers tilknytning til Jernstøberiet.

ObbekjerFonden stiftes

For at sikre Jernstøberiet yderligere oprettede Hans Obbekjer i 1956 fonden "Direktør H. Obbekjer & Hustru Marie Obbekjers Fond". Det hedder i fundatsen, at dens overskud efter nødvendige henlæggelser og investeringer skal anvendes til "*almenevelgørende og andet almennyttigt formål, fortrinsvist til de af fonden ejede selskaber, disse selskabers medarbejdere og Ribe by.....*"

Dette førte til byggeri i 1956 af 52 boliger på Seminarievej for ansatte ved

Jernstøberiet, de såkaldte "støberihuse".

Senere fra 1990 opførte man 47 boliger for veltjente arbejdere på Bøgealle og i 1998 byggede man Obberkjærparken på Nørremarken som seniorboliger.

Det lakker mod enden

Sidst i 1960'erne var der mangel på arbejdskraft. Jernstøberiet var en af de første danske virksomheder, der hentede tyrkisk arbejdskraft til landet.

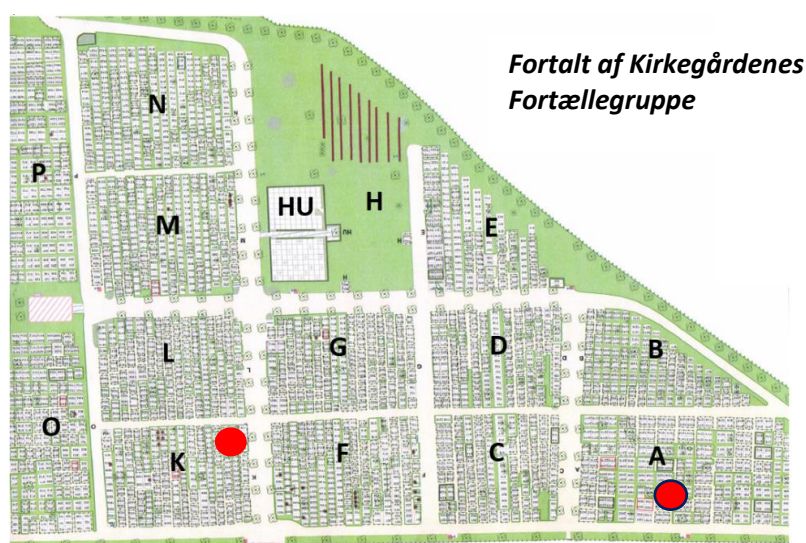
I 1973 stoppede man støberidriften i Ribe og ændrede navnet til Ribe Jernindustri. Fokus var nu på at producere pladeradiatorer.

Omkring årtusindeskiftet blev virksomheden hårdt ramt af globaliseringen, og indtjeningen faldt drastisk. Dette tærede stærkt på fondens kapital, og man måtte sælge boligejendommene fra.

28. september 2018 gik Ribe Jernstøberi konkurs.

"ObbekjerFonden" eksisterer stadig, men driver ikke længere aktive virksomheder, men koncentrerer sig udelukkende om at støtte samfundsgavnlige formål.

Efter konkursen har Esbjerg Kommune købt grunden. Det planlægges nu at bygge et helt nyt bykvarter på Støberigrunden med op til 300 boliger.

Fortalt af Kirkegårdenes Fortællegruppe

Gravgade

Udsnit af støberihusene ved Seminarievej

- Familien Rasmus Obbekjers gravsted
- Familien Hans Obberkjers gravsted

RIBE
KIRKEGÅRDE